

FARSKÝ LIST

5

2014

02.03.2014 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ročník IX.

ÚVODNÍK

Zmyslom Veľkého Pôstu, ktorý začíname v pondelok 3.3.2014 je odvrátiť oči od tohto sveta a zamerať ich na Boha. Ukázať, že ti záleží na vzťahu s Ním. To nie je trest na telo, ale presmerovať pozornosť na Pána. Nie schudnúť, ale získať hlbšie spojenie s Bohom. Pôstom nemáme nútiť Boha spraviť to čo chceme my, lebo pôst má meniť nás a nie Boha. V pokore a v radosť začneme postiť, nie v pýche a smútku. Pôst je modlitbou tela. Pôst dáva silu bdiť. Jedlo nasýti človeka a uvádza do ospalosti. Človek v raji sa prehrešil tým že jedol, čiže nepostil. Bazil Veľký píše: *Pretože sme sa nepostili boli sme z raja vyhnaní, preto sa budeme postiť, aby sme sa mohli do raja vrátiť.* Nie chute ovládajú nás, ale my ich. Sergej Bulgakov vraví: *Nejde o vegetariánstvo, ale robíme naše jedenie duchovnejším, robíme ho spoločnosťou s Bohom.* Starokresť. Spis Didaché z r. 90 hovorí o pôste v stredu a piatok a sv. Epifan vysvetľuje: *v stredu, lebo vtedy veľrada odsúdila nášho Pána na smrť, a piatok deň utrpenia a smrti Krista pre našu spásu.* Ak vám umrie mama, otec, muž či dieťa, kto má vtedy chuť tancovať? Iste nikto normálny. Kresťan si v piatok uvedomí, že za mňa niekto umiera na kríži. Veľký pôst - Štyridsiatnica trvá 40 dní a nocí lebo: - toľko pršal dážď na Noema, aby bol zničený hriech bezbožného ľudu potopou sveta - toľko rokov blúdili Izraelitii po púšti, aby po tejto ťažkej skúške mohli očistení zaujať zaslúbenú zem - toľko dní putoval Eliáš k jaskyni na vrchu Horeb, kam k nemu prišiel Boh - Toľko zotrval Mojžiš na Sinaji, kde dostal Pánov zákon pre ľud - toľko sa Kristus postil na púšti pred svojim verejným vystúpením, až potom konal zázraky pre ľud. Aj my postíme, aby sme mohli dôstojne osláviť Majstra ako víťaza nad smrťou. Sv. Atanáž povie: *Jedz s mierou, aby si miloval bez miery.* Ján Klimak píše: *Pôst stavia hrádze prúdu rečí, upokojuje nekľud, chráni poslušnosť, pokojný spánok, uzdravuje telo a upokojuje dušu.* Bazil Veľký dodá – *ak sa telo uspokojí so skromnou a ľahkou stravou vyhne sa chorobám skôr ako telo prepchávané lahôdkami, ktoré nemôže stráviť.* Pôst zaháňa pokušenie, nabáda k zbožnosti, robí ťa priateľom rozvážnosti, vedie k zachovávaní čistoty. Pôst je matka zdravia, vychovávateľ mládeže, okrasa staroby, dobrý spolucestujúci. Ján Zlatoústý radí: *Keď terajší pôst prežijeme s takou horlivosťou, že celý týždeň nebudeme preklínať, ďalší týždeň premôžeme hnev a ďalší vykoreníme ohováranie, vtedy pomaly dosiahneme základ čnosti. Ak niekto povie, že sa postil 40 dní, ty odpovedz: Ja som mal nepriateľa a zmieril som sa, mal som zlovyk hnevu a odložil som ho.* Vedecké výskumy: ak sa mierne stravujete – jíst do polosyta, piť do polopita – predlžujete si život – kartuziánski mnísi sa dožívajú stovky častejšie práve pre striedme stravovanie. Želám všetkým užitočné prežitie Veľkého pôstu.

o. Rastislav (farár)

SV. LITURGIA: POKRAČUJEME...

MALÝ VCHOD

Počas spevu tretej antifóny sa koná obrad nazývaný „malý vchod“. V prvých časoch kresťanstva sa týmto obradom začínala samotná svätá liturgia a predstavoval vstup biskupa do chrámu. Neskôr sa vchod biskupa zmenil na vchod s Evanjeliom. Pred cárskymi dverami ikonostasu sa kňaz modlí modlitbu malého vchodu, v ktorej prosí Boha o pripojenie anjelov k nášmu vchodu, aby sme MU spolu s nimi slúžili. Modlitba malého vchodu sa pôvodne recitovala pred dverami chrámu, nie pred ikonostasom.

Maxim Vyznavač hovorí, že toto bol to ozajstný vchod ľudu (národa) do chrámu a bol to teda vlastný počiatok svätej liturgie, Mikuláš Kabasilas vysvetľuje malý vchod ako Ježišov príchod na svet a zároveň Jeho zjavenie na rieke Jordán. Podľa Pseudo Sofronia, kňaz, ktorý pri vchode nesie Evanjelium, predstavuje Krista, ktorý niesol svoj kríž na Golgotu.

Malý vchod je symbolom príchodu Ježiša Krista s cieľom sprostredkovať svoju náuku. Podľa názorov niektorých historikov a liturgistov je obrad malého vchodu symbolom konca Starého zákona a začína samotné novozákonné obdobie.

Že bol v pôvodine malý vchod vchodom slúžiaceho, môžeme dnes vidieť v archijerejskej svätej liturgii, kde si zachoval svoj pôvodný význam. Na tejto liturgii, archijerej začína službu Božiu malým vchodom. Do toho času sa nachádza mimo svätyne, na katedre uprostred chrámu a na bohoslužbení sa aktívne nezúčastňuje.

MODLITBA VCHODU

Pred otvorenými cárskymi dverami sa kňaz modlí modlitbu vchodu. Táto je zložená a zavedená sv. Bazilom Veľkým, keď Oltár bol už oddelený od lode chrámu priehradkami, s tým úmyslom, aby tento vchod do svätého Oltára bol predobrazom vchodu do Svätyne svätých a do samého neba. Tak ako na nebesiach sú pred Božím prestolom zástupy anjelov a archanjelov, ktorí neprestajne spievajú chvály, tak i kňaz, túžiac vojsť do svätého Oltára ako do Svätyne svätých a do neba, aby priniesol Pánovi obeť chvály a vďaky, modlí sa, aby spolu s anjeli oslavoval Božiu dobrotu.

Aj zo slov modlitby je jasné, že modlitba vchodu má vzťah ku vchodu slúžiaceho a nie ku vchodu s Evanjeliom. Ani slovom sa totiž modlitba nedotýka sv. Evanjelia, jeho vynášania, či vchodu s ním. A teda hoci sa obrad malého vchodu vzťahuje na Evanjelium, predsa len sprievodná modlitba je iného zamerania a vzťahuje sa na vchod slúžiaceho.

Táto modlitba sa pripisuje sv. Bazilovi Veľkému, hoci o tom nie sú presvedčivé dôkazy. I zo slov tejto modlitby vyplýva, že malý vchod má vzťah ku vchodu slúžiaceho a nie ku vchodu s Evanjeliom. Hoci vonkajším obradom sa vzťahuje na sväté Evanjelium, obsahom sa ho ani slovom nedotýka. Modlitba vchodu nazýva vchod slúžiaceho do svätyne „vchodom svätých“, a podobne žehnajúc vchod hovorí: „Požehnaný vchod svätých tvojich“, v zmysle svätosti všetkých pokrstených v Kristovom mene a s ohľadom na nimi prijatú milosť krstu. Modlitba porovnáva vchod kňaza s

„vchodom svätých anjelov“, čím ho čiastočne pripodobňuje anjelom a archanjelom, ktorí na nebi oslavujú Boha.

TROPÁR, KONDÁK

Spevy, ktoré nasledujú po malom vchode sa nazývajú tropár a kondák.

Tropár (z gr. slova „troparion“ – znamená víťazstvo, krátka pieseň) predstavuje pieseň, v ktorej sa oslavuje udalosť konkrétneho sviatku alebo duchovné hrdinstvo svätého alebo svätých.

Po tropáre bezprostredne nasleduje spev kondáku (z gr. slova kontakion – kontos, znamená krátky; palička, na ktorú sa namotávali zvitky rukopisov). Sú to teda tiež krátke piesne, ktoré obsahujú základnú, charakteristickú myšlienku sviatku alebo oslavy svätého.

Tropáre a kondáky sú teda krátke oslavné modlitby; piesne zostavené z príležitosti sviatku Ježiša Krista, Bohorodičky alebo svätého a ich zmyslom je vystihnúť v krátkosti hlavnú myšlienku daného sviatku.

Za prvého tvorca kondákov je považovaný ctihodný Roman Sladkopevec. Žil v 5. storočí a podľa cirkevnej tradície dostal vo sne od Božej matky zvitok a napísal veľa kondákov na sviatky Pánove, Bohorodičky a tiež na pamiatku mnohých svätých. Traduje sa, že napísal viac ako 1000 piesní.

Tropáre a kondáky sa spievajú na 8 hlasov podľa stanovených vzorov.

o. Martin (kaplán)

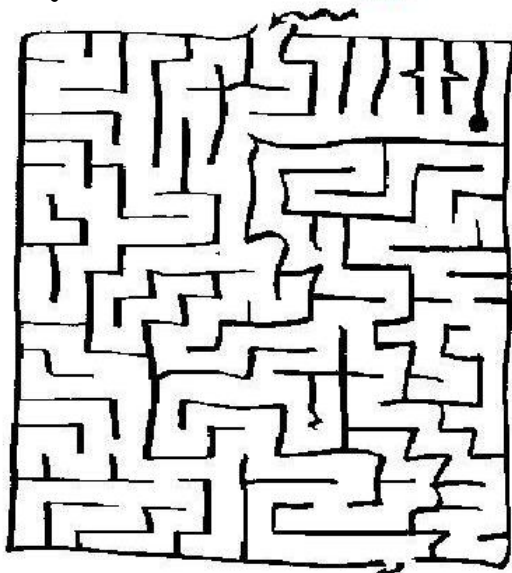
FARSKÉ OZNAMY

- dnes o 15:00 hod večiereň
- v pondelok 3.3. 2014 máme začiatok veľkého pôstu - v tento deň platí zdržanlivosť od mäsa, mlieka a vajíčok a platí prísny pôst (len raz sa dosýta najesť). Ďalšie pôstne dni sú stredy a piatky, kedy platí zdržanlivosť od mäsa. V stredy a v piatky v pôste budeme sláviť liturgie VPD o 18:00, je potrebné nosiť si brožúrky Moja modlitba a každý pondelok o 17:40 sa pomodlíme veľkopôstny moleben a v piatok vždy o 17:00 krížovú cestu.
- v tomto roku rodiny putuje ikona sv. rodiny v každej farnosti, aj u nás po domoch kde sa má pri nej modliť celá rodina za zdravie, pokoj i porozumenie. Napísať sa môžete vzadu na stolíku, ktorý týždeň ktorá rodina vezme ikonu k sebe domov.
- v nedeľu po sv. liturgii o 10:00 hod bude stretnutie prvoprijímajúcich detí a rodičov v pastoračnom centre našej farnosti
- v pondelok a v stredu o 19.00 hod. v našom chráme pokračujú katechézy Neokatechumenátnej cesty

- pozývame všetkých veriacich vo štvrtky na *Farnosť dokorán* s hosťami z reholí a všetky deti na *stretná* v pastoračnom centre každý piatok od 16:00 hod. a o 18:00 hod na sv. liturgiu s príhovorom pre deti
- dňa 8.3.2014 o 15.30 hod. bude ekumenická modlitba v kostole Kráľovnej pokoja
- v nedeľu 9.3.2014 bude jarná zbierka na Charitu
- prosíme o pomoc našim cirkevným školám formou zberu PET fliaš (v hre je multifunkčné ihriska príp. ich rekonštrukcia)
- pozývame Vás na púť do Ríma v termíne 18.08 – 23.08.2014 v cene 200 € (doprava, 2x ubytovanie s raňajkami, poistenie, lístky na metro), záujemcovia sa môžu hlásiť na farskom úrade
- ponúkame nové CD Ľudmily Koščovej s názvom *Príd'*

Zábavné okienko-nájdi cestu...

Start

Finish

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

